

Žádný přesvědčivý důkaz, že za útokem Nord Stream stojí Rusko

 [washingtonpost.com/national-security/2022/12/21/russia-nord-stream-explosions](https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/12/21/russia-nord-stream-explosions)

: Shane Harris

21. prosince 2022

Poté, co exploze na konci září vážně poškodily podmořské potrubí postavené pro přepravu zemního plynu z Ruska do Evropy, světoví vůdci rychle obvinili Moskvu z drzé a nebezpečné sabotáže. S blížící se zimou se zdálo, že Kreml má v úmyslu uškrtnout tok energie milionům lidí po celém kontinentu, což je akt „vydírání“, řekli někteří vůdci, s cílem pohrozit zemím, že stáhne svou finanční a vojenskou podporu Ukrajině.

Ale nyní, po měsících vyšetřování, četní úředníci soukromě říkají, že Rusko nakonec za útok na plynovody Nord Stream nemusí být vinné.

"V tuto chvíli neexistují žádné důkazy, že by za sabotáží stálo Rusko," řekl jeden evropský činitel v návaznosti na hodnocení 23 diplomatických a zpravodajských úředníků v devíti zemích, s nimiž byl v posledních týdnech pohovor.

Někteří zašli tak daleko, že tvrdili, že si nemyslí, že za to může Rusko. Jiní, kteří stále považují Rusko za hlavního podezřelého, uvedli, že přisouzení útoku – jakékoli zemi – může být nemožné.

V měsících po explozích, které vedly k pravděpodobně jednomu z největších jednorázových úniků metanu, vyšetřovatelé pročešovali trosky a analyzovali zbytky výbušnin získaných ze dna Baltského moře. Seismologové přesně určili načasování tří explozí z 26. září, které způsobily čtyři úniky na ropovodech Nord Stream 1 a 2.

Nikdo nepochybuje o tom, že poškození bylo úmyslné. Úředník německé vlády, která provádí vlastní vyšetřování, uvedl, že výbušniny byly zřejmě umístěny na vnější straně konstrukcí.

Ale ani ti, kdo mají vnitřní znalosti forenzních detailů, přesvědčivě nespojují Rusko s útokem, uvedli úředníci pod podmínkou anonymity, aby sdíleli informace o postupu vyšetřování, z nichž některé jsou založeny na tajných zpravodajských informacích.

"Forenzní vyšetřování, jako je toto, bude nesmírně obtížné," řekl vysoký úředník amerického ministerstva zahraničí.

Spojené státy běžně zachycují komunikaci ruských představitelů a vojenských sil, což je tajné zpravodajské úsilí, které pomohlo přesně předpovědět únorovou invazi Moskvy na Ukrajinu. Ale zatím analytici neslyšeli ani nečetli prohlášení ruské strany, která by připisovala zásluhy nebo naznačovala, že se snaží zakrýt svou účast, uvedli úředníci.

Přisuzování útoku bylo od začátku náročné. K prvnímu výbuchu došlo uprostřed noci na jihovýchodě dánského ostrova Bornholm. Vědci zaznamenali dvě další exploze o více než 12 hodin později na severovýchodě ostrova.

Vzhledem k relativně malé hloubce poškozeného potrubí – přibližně 80 yardů v místě jedné exploze – mohla teoreticky útok odrazit řada různých aktérů, možná s použitím ponorných dronů nebo pomocí hladinových lodí, uvedli úředníci. . Seznam podezřelých se neomezuje pouze na země, které vlastní pilotované ponorky nebo hlubinné demolicе.

K únikům došlo ve výlučných ekonomických zónách Švédska a Dánska. Evropské státy se pokoušely zmapovat, které lodě byly v regionu ve dnech před výbuchy, v naději, že získají pole podezřelých.

"Víme, že toto množství výbušnin musí být aktérem na státní úrovni," řekl tento měsíc v rozhovoru finský ministr zahraničí Pekka Haavisto. „Není to jen jeden rybář, kdo se rozhodne tam dát bombu. Je to velmi profesionální.”

Bez ohledu na pachatele Haavisto řekl, že pro Finsko, které není klientem Nord Stream, „Poučením je, že ukazuje, jak zranitelná je naše energetická síť, naše podmořské kabely, internet... pro všechny druhy teroristů.“

Rusko však zůstává klíčovým podezřelým, částečně kvůli své nedávné historii bombardování civilní infrastruktury na Ukrajině a sklonu k nekonvenčnímu válčení. Není to takový skok, když si myslíme, že by Kreml zaútočil na Nord Stream, možná aby podkopal odhodlání NATO a odloupl spojence, kteří jsou závislí na ruských zdrojích energie, uvedli úředníci.

Ale hrstka úředníků vyjádřila politování nad tím, že tolik světových vůdců ukázalo prstem na Moskvu, aniž by vzali v úvahu jiné země, stejně jako extremistické skupiny, které by mohly mít schopnost a motiv k provedení útoku.

„Vlády, které čekaly na vyjádření, než vyvodily závěry, hrály správně,“ řekl jeden evropský úředník.

Odsouzení Moskvy bylo rychlé a rozsáhlé. 30. září, čtyři dny po explozích, americká ministryně energetiky Jennifer Granholmová řekla BBC, že „zdá se“, že za to může Rusko. "Je vysoce nepravděpodobné, že by tyto incidenty byly náhodné," řekla.

Německý ministr hospodářství Robert Habeck také naznačil, že za výbuchy je zodpovědné Rusko, které důsledně popírá odpovědnost. "Rusko říkat 'To jsme nebyli my' je jako říkat 'Já nejsem zloděj'," řekl Habeck novinářům začátkem října.

Poradce ukrajinského prezidenta Volodymyr Zelenskyj označil roztržky za „teroristický útok plánovaný Ruskem a akt agrese vůči [Evropské unii]“.

„Nikdo na evropské straně oceánu si nemyslí, že jde o něco jiného než ruskou sabotáž,“ řekl v září listu The Washington Post vysoký evropský ekologický činitel.

Ale jak se vyšetřování vleče, skeptici poukazují na to, že Moskva neměla moc co získat z poškození plynovodů, které zásobovaly západní Evropu zemním plynem z Ruska a generovaly miliardy dolarů ročních příjmů. Projekty Nord Stream vzbuzovaly řadu let kontroverze a debaty, protože přitahovaly Německo a další evropské země k ruským zdrojům energie.

„Důvod, že to bylo Rusko [které zaútočilo na ropovody] mi nikdy nedávalo smysl,“ řekl jeden západoevropský činitel.

Téměř měsíc před rupturou zastavil ruský energetický gigant Gazprom toky na Nord Stream 1, několik hodin poté, co Skupina sedmi průmyslových zemí oznámila nadcházející cenový strop ruské ropy, což je krok, který má narušit kremelskou pokladnu. Během Putinova dlouhého období v úřadu Kreml využíval energii jako nástroj politického a ekonomického pákového efektu a využíval hrozbu omezení k šikanování zemí, aby šly za svými cíli, uvedli úředníci. Nedávalo smysl, že by se Rusko této páky vzdalo.

Německo zastavilo konečnou autorizaci Nord Stream 2 jen několik dní předtím, než ruské síly napadly Ukrajinu. Potrubí však bylo neporušené a bylo již napumpováno 300 miliony krychlových metrů zemního plynu, aby bylo připraveno k provozu.

Evropští a američtí představitelé, kteří se nadále domnívají, že Rusko je nejpravděpodobnějším viníkem, tvrdí, že to mělo alespoň jeden pravděpodobný motiv: útok na Nord Stream 1 a 2, které nevytvářely žádné příjmy k naplnění ruské pokladny, ukázaly, že potrubí, kabely a další podmořská infrastruktura byla zranitelná a že země, které podporovaly Ukrajinu, riskovaly, že zaplatí strašlivou cenu.

Haavisto poznamenal, že Finsko od výbuchů podniklo kroky k posílení bezpečnosti infrastruktury. Německo a Norsko požádaly NATO, aby koordinovalo úsilí na ochranu kritické infrastruktury, jako jsou komunikační linky v Severním moři a plynárenská infrastruktura.

"Ale zároveň je pravda, že nemůžeme kontrolovat všechna potrubí, všechny kabely, po celou dobu, 24/7," řekl Haavisto. "Musíte být připraveni." Pokud se něco stane, musíte přemýšlet, kde jsou alternativy?"

Válka přiměla evropské země k vybudování zásob alternativní energie, díky čemuž byly méně závislé na ruských zdrojích. Útok Nord Stream však mnohé vlády znepokojil ohledně toho, kam až může Rusko nebo jiní aktéři zajít.

Švédský ministr zahraničí Tobias Billstrom řekl, že jeho vláda čeká, až nezávislá prokuratura země dokončí vyšetřování výbuchů, než dospěje k závěru. Švédsko spolu s Dánskem hned po útoku zvýšilo své námořní hlídky.

„Mluvili jsme o [výbuších] jako součást názoru, že bezpečnostní situace v severní části Evropy se zhoršila po ruské agresi na Ukrajinu se všemi důsledky, které to má,“ řekl Billstrom v rozhovoru tento měsíc.

Vyhlídko, že exploze nebudou nikdy definitivně připsány, je znepokojivá pro národy, jako je Norsko, které má do Evropy 9 000 kilometrů (5 500 mil) podmořských plynovodů.

Norský představitel uvedl, že Norsko se snaží posílit bezpečnost kolem svých vlastních ropovodů a širší kritické infrastruktury. Investuje do sledování; spolupráce s Británií, Francií a Německem na zintenzivnění námořních hlídek; a snaží se najít způsoby, jak udržet ropu a plyn v toku v případě dalšího útoku.

Norsko také vyšetřuje výskyt neidentifikovaných vzdušných dronů kolem svých ropných a plynových zařízení v době útoků Nord Stream.

"Není to dobrá věc," řekl úředník o možnosti, že výbuchy Nord Stream mohou zůstat nevyřešeny. "Ať to udělal kdokoli, může se z toho dostat."

Souad Mekhennet a Meg Kelly přispěly k této zprávě.